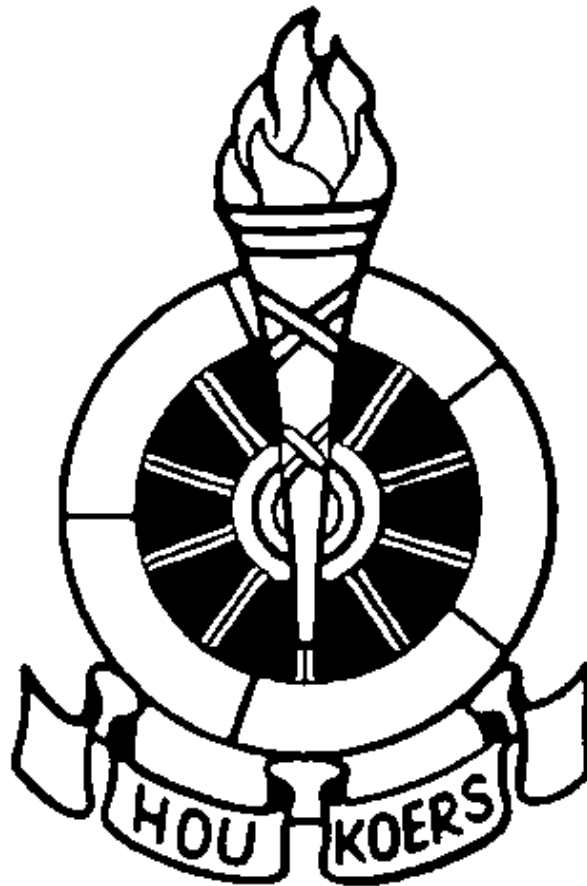

Die Voortrekkers

GEDRAGSKODE

Die Voortrekkers

GEDRAGSKODE

INHOUD

- 1 *Inleiding*
- 2 *Grondwet, reglemente en riglyne*
- 3 *Gesagstruktuur*
- 4 *Die gedragskode van 'n Voortrekkerleier*
- 5 *Verpligtings*
- 6 *Aanspreekvorm*
- 7 *Ander organisasies*
- 8 *Partypolitiek*
- 9 *Media*
- 10 *Huweliksaangeleenthede*
- 11 *Alkoholiese drank*
- 12 *Klaredrag*
- 13 *Gedragskode vir die gebruik van die voortrekkerdrag*
- 14 *Optrede van Voortrekkerleiers in die openbaar*
- 15 *Geleenthede binne Voortrekkerverband waar leiers optree*
- 16 *Ander geleenthede waarna Voortrekkerleiers uitgenooi word*
- 17 *Finansiële aangeleenthede*
- 18 *Rou*
- 19 *Kommandoverlof*
- 20 *Ontneming van toekennings*
- 21 *Saluut*
- 22 *Die nasionale liedere*
- 23 *Vlagkode*
- 24 *Beloftes*
- 25 *Begrafnisse*
- 26 *Gedrag wat in stryd is met die gedragskode*

GEDRAGSKODE

1. INLEIDING

Die woord *gedragkode* bestaan uit twee elemente, naamlik *gedrag* (wat 'n handeling of bepaalde wyse van optrede aandui) en *kode* (wat reëls waartoe ooreengekom is, beteken). Daarom omskryf die W A T gedragkode as " ... reëls waarvolgens lede van 'n beroep hulle moet gedra ..."

Omdat 'n kode nie 'n wet is nie, impliseer die begrip *kode* verder dat 'n persoon vrywillig onderneem om hom by die reëls neer te lê wanneer hy lid van 'n organisasie word. Indien 'n lid dit nie kan of wil nakom nie, kan sy lidmaatskap beëindig word. Gedragkode het dus te doen met die innerlike gesindheid en strewe wat deur die gedrag geopenbaar word.

Vir *Die Voortrekkers* is die gedragkode die voorskrifte waarvolgens die lede hulle gedrag en optrede moet inrig, nie slegs wanneer hulle in voortrekkerdrag is nie, maar ook in die alledaagse lewe. Hierdie gedragkode is gebaseer op die grondslag, wese en doelstellings van *Die Voortrekkers*, asook op wellewendheid en welwillendheid teenoor die medemens en eerbied vir die eie. Daarom behoort die lewenswyse en optrede van 'n Voortrekker altyd tot eer van God en tot diens van volk, land en medemens te wees. Die voorskrifte vir Voortrekkers se optrede lê veel dieper as wat dit oppervlakkig mag voorkom.

Die gedragkode van *Die Voortrekkers* is algaande opgebou uit sy eie tradisionele optrede. Geleidelik het dit vaste vorm aangeneem en is dit beskryf. Hierdie uiterlike gedragslyn is noodsaaklik vir die dissipline in *Die Voortrekkers* en verseker dat elkeen weet hoe hy behoort op te tree sodat *lede van Die Voortrekkers* by alle georganiseerde aktiwiteite eenvormig optree.

Die gedragkode is 'n dinamiese deel van Voortrekkerwees wat voortdurend aanpas by die omstandighede van die tyd sonder om beginsels prys te gee.

2. GRONDWET, REGLEMENTE EN RIGLYNE

Elke Voortrekker aanvaar die grondwet en onderneem om die reglemente en riglyne wat daarkragtens uitgevaardig is, te eerbiedig. Geen Voortrekker is daarbo verhewe nie en niemand kan 'n Voortrekker van die bepalings daarvan vrystel nie. Vertoë om die grondwet, reglemente of riglyne te wysig, moet deur die regte kanale geskied.

3. GESAGSTRUKTUUR

Die gesagstruktuur van *Die Voortrekkers* is dienend van aard. Dit beteken dat persone in gesagsposisies nooit outokraties mag optree nie, maar altyd moet oorweeg of sy optrede sodanig is dat dit die Voortrekkersaak en in die besonder die jeuglid se belange die beste dien.

4. DIE GEDRAGSKODE VAN 'N VOORTREKKERLEIER

Elke volwasse leier aanvaar die volgende riglyne vir sy optrede omdat sy lewenswyse ook 'n leerboek vir die leier van môre is:

- 1 *Om getrou te wees aan die missie, visie, grondslag, wese, doelstellings, offisiërsbelofte, van Die Voortrekkers, om dit my eie te maak en dit te bevorder.*
- 2 *Om 'n Bybels-Christelike lewens- en wêreldbeskouing te handhaaf.*
- 3 *Om te weet dat dit in Die Voortrekkers om die jeuglid gaan, dat sy behoeftes en omstandighede bepalend moet wees en dat my positiewe siening van 'n kind 'n vormende invloed op die jeuglid sal hê.*
- 4 *Om lojaliteit en respek te betoon teenoor alle lede van Die Voortrekkers en my amp of posisie te beklee in 'n gees van hulpvaardigheid en welwillendheid.*
- 5 *Om te alle tye sober en onberispelik op te tree en my nie skuldig te maak aan misbruik (of die indruk van misbruik te laat) van enige aard nie.*
- 6 *Om my daarvan te weerhou om uitsprake oor dogmatiese of partypolitieke aangeleenthede te maak.*
- 7 *Om positief op te tree in die uitvoering van dissipline en niemand hardhandig, vernederend of verkleinerend te behandel nie.*
- 8 *Om bereid te wees om op 'n gereelde basis opleiding en verrykingsgeleenthede by te woon.*
- 9 *Om 'n ambassadeur vir Die Voortrekkers te wees en die beeld daarvan te bevorder.*
- 10 *Om pro-aktief te wees in my beplanning, regverdig in my oordeel en positief in my siening en nie myself of my span ten koste van ander te bevoordeel nie.*
- 11 *Om kreatief en inisiërend te dink en te doen en om nie die weg van minste ongerief te volg nie.*
- 12 *Om betyds kennis te gee indien ek 'n verantwoordelikheid nie kan nakom nie en om goed voorbereid, entoesiasies en stiptelik te wees in die nakoming van my pligte.*

5. VERPLIGTINGS

5.1 Bywoning van vergaderings en funksies

'n Voortrekker kom al sy verpligtings met betrekking tot die bywoning van vergaderings of funksies getrou na. Indien hy met rede verhinder word om dit te doen, stel hy die verantwoordelike persoon (indien moontlik) skriftelik daarvan in kennis, asook sy sekondus en oorhandig alle toepaslike dokumentasie aan die sekondus.

5.2 Take

Dit is vir elke Voortrekker 'n saak van eer om die take wat hy onderneem het, te voltooi. Indien hy weens onvermydelike omstandighede nie kan uitvoer wat hy onderneem het nie, sorg hy vir 'n plaasvervanger en verwittig die verantwoordelike persoon daarvan. Die betrokke Voortrekker bly egter aanspreeklik vir die werk van sy plaasvervanger.

5.3 Optrede van jeuglede teenoor offisiere

Elke jeuglid moet dieselfde eerbied en gehoorsaamheid aan alle offisiere betoon as wat hy aan sy eie spanoffisier laat toekom.

6. AANSPREEKVORM

6.1 In die openbaar

Voortrekkers onderskei tussen rangerkenning en aanspreekvorm, byvoorbeeld "kommandoleier Susan Roos sal nou optree" [erkenning van rang] en "mevrou Roos (of Susan) [aanspreekvorm] sal u na vore kom?"

6.2 Vir skriftelike doeleindes

Vir notules en ander skriftelike doeleindes, byvoorbeeld in briefwisseling word range gebruik, byvoorbeeld HL, AHL. Die sekretaris van 'n bestuursliggaam kan egter 'n brief afsluit met: *Sekretaris: ... Voortrekkers*

6.3 Vir informele doeleindes

Vir informele doeleindes word offisiere as oom/tannie of noemnaam aangespreek. Dieselfde gebruik word gehandhaaf as in die normale sosiale situasie.

7. ANDER ORGANISASIES

7.1 Voortrekkers word dikwels genooi om deel te neem aan verrigtinge of funksies van ander organisasies of aktiwiteite wat deur ander instansies gereël word en hulle behoort sulke uitnodigings te aanvaar. So behoort kommando's deel te neem aan plaaslike aktiwiteite binne die gemeenskap waarin die kommando opereer (byvoorbeeld kultuurliggame), streke aan die aktiwiteite van sy omgewing, oorde aan aktiwiteite wat wyer as kommando- of streekgrense binne sy werwingsgebied strek, gebiede aan provinsiale aktiwiteite binne sy gesagsgebied en *Die Voortrekkers* aan nasionale aktiwiteite of funksies.

7.2 Voortrekkers verkry vooraf die toestemming van die betrokke bestuursliggaam voordat hulle met enige ander organisasie saamwerk of die hand na hulle uitreik. In so 'n geval hoef *Die Voortrekkers* hulle nie noodwendig met alle aspekte van daardie liggaam se doel en optrede te vereenselwig nie. Die goue reël is dat die grondslag, wese en doelstellings van *Die Voortrekkers* nie deur sodanige samewerking in die gedrang moet kom nie en dat *Die Voortrekkers* homself nooit in die proses mag verloën nie.

7.3 Kommando's moet alle ooreenkomste eerbiedig wat met gemeenskappe, kerke en skole bereik is ten opsigte van programtye. In die besonder moet die kommando ook met plaaslike gemeentes (kerke) reëlings tref indien jeuglede nie kategeese kan bywoon nie as gevolg van Voortrekkerkampe.

8. PARTYPOLITIEK

Die Voortrekkers neem aan geen funksie of werksaamheid van partypolitieke aard deel nie.

9. MEDIA

9.1 Die hoofleier is gemagtig om verklarings oor Voortrekkersake van nasionale aard te maak, gebiedsleiers oor gebiedsaangeleenthede, oordleiers oor oordsake en kommando-leiers oor plaaslike aangeleenthede.

9.2 Geen Voortrekker mag sonder magtiging deur middel van artikels, briewe of onderhoude in die openbare media 'n interpretasie gee van beleid- of beginselsake van *Die*

Voortrekkers nie.

9.3 Geen Voortrekker mag 'n persoonderhoud toestaan of aan 'n radio- of televisie-program deelneem sonder die toestemming van die betrokke bestuursliggaam nie.

9.4 Kommando's/oorde behoort nuusberigte oor plaaslike aangeleenthede vryelik aan die media beskikbaar te stel.

10. HUWELIKSAANGELEENTHEDE

Wanneer 'n Voortrekkeroffisier of staatmaker in 'n huweliksgeding of ander soortgelyke onaanvaarbare gedrag betrokke raak (byvoorbeeld 'n buite-egtelike verhouding), moet die bestuursliggaam van die hoogste vlak waarby die lid betrokke is, die saak beoordeel en die ondergenoemde sake oorweeg en besluit of die persoon in sy posisie gehandhaaf kan bly:

10.1 Sal die posisie waarin die betrokke persoon hom bevind, aanstoot gee in die gemeenskap waarin die persoon optree?

10.2 Sal die betrokke persoon ongestoord met sy werksaamhede kan voortgaan?

10.3 Sal die betrokke persoon in die omstandighede van die geval aanvaarbaar bly as staatmaker of as offisier op die bepaalde vlak?

11. ALKOHOLIESE DRANK

11.1 Die gebruik van alkoholiese drank by Voortrekkergeleenthede moet omsigtig hanteer word.

11.2 Die hoofbestuur het bepaal dat elke gebied-, oord-, kommando- of kampbestuur self riglyne hieroor neerlê waarin die beginsel vervat is dat wanneer 'n offisier aan diens is, hy nie alkoholiese drank moet gebruik nie.

12. KLEREDRAG

12.1 Die Voortrekkerlapelwapen mag na willekeur by privaatklere gedra word.

12.2 Hempies waarop die Voortrekkerwapen, -simbole of -kentekens verskyn, mag vervaardig of gedra word nadat die betrokke gebiedsbestuur die ontwerp daarvan goedgekeur het.

12.3 Tydens openbare funksies waar dit die beeld van *Die Voortrekkers* raak (byvoorbeeld presidentverkenneroorhandigingsfunksies) mag slegs die (korrekte) Voortrekkerdrag gedra word.

13. GEDRAGSKODE VIR DIE GEBRUIK VAN DIE VOORTREKKERDRAG

13.1 Voortrekkeraktiwiteite word gewoonlik in voortrekkerdrag bygewoon tensy die bevelvoerende offisier vooraf spesifiek ander opdragte gegee het.

13.2 'n Voortrekker dra die voorgeskrewe voortrekkerdrag altyd volledig met kentekens presies korrek daarop aangebring en sorg dat die voortrekkerdrag altyd netjies en skoon

is. Voortrekkerdrag moet altyd gereed wees vir onmiddellike gebruik. (Sien die publikasie *Riglyn: Voortrekkerdrag* wat by die Voortrekkerdepot beskikbaar is vir die voorskrifte oor voortrekkerdrag.)

13.3 Bepalings vir die dra van Aktiewe of Formele Voortrekkerdrag is beskikbaar by die Voortrekkerdepot en u kommando sal u meer daarvoor inlig.

13.4 Die Voortrekkerdepot kan gekontak word by (012) 329,0198 / 99 of per faks (012) 329-0200 of per e.pos: vtdepot@iafrica.com

13.5 'n Voortrekker mag nie sy Voortrekkerdrag dra wanneer hy op sy eie kollekteer of kaartjies verkoop nie.

13.10 Geen Voortrekker tree in Voortrekkerdrag by enige partypolitieke byeenkoms op nie.

13.11 Voortrekkers neem nie in voortrekkerdrag deel aan byeenkomste van ander organisasies nie, tensy hulle bevelvoerende offisiere hulle daartoe magtig.

14. OPTREDE VAN VOORTREKKERLEIERS IN DIE OPENBAAR

14.1 Wanneer 'n Voortrekkerleier in die openbaar optree, selfs in nie-Voortrekkerverband, is hy 'n beelddraer van *Die Voortrekkers*.

14.2 Die optrede en uitsprake van Voortrekkerleiers mag nooit in stryd wees met die grondslag en wese, die doelstellings of die bepalings van die grondwet en reglemente of besluite van *Die Voortrekkers* nie.

14.3 Die optrede van leiers mag nooit *Die Voortrekkers* in gedrang bring of in die verleentheid stel nie.

14.4 Leiers mag nooit hulle persoonlike oortuigings of beskouings op politieke, kerklike of ander vlakke van die openbare lewe aan spanne, kommando's, oorde of *Die Voortrekkers* as geheel oordra nie.

15. GELEENTHEDE BINNE VOORTREKKERVERBAND WAAR LEIERS OPTREE

15.1 Geleentehede binne Voortrekkerverband behoort verband te hou met Voortrekkerwerkzaamhede.

15.2 Elke leier tree primêr op by geleentehede van die vlak waartoe hy verkies is, byvoorbeeld kommandodagbestuurslede tydens geleentehede van plaaslike belang, oorddagbestuurslede by geleentehede wat op die oord betrekking het, gebiedsdagbestuurslede waar die belange van die gebied betrokke is en hoofdagbestuurslede op nasionale vlak.

15.3 Daarbenewens kan leiers ook vir oorkruis-optredes genooi word, byvoorbeeld 'n hoofdagbestuurslid na 'n kommando- of oordbyeenkoms.

15.4 By sulke oorkruis-uitnodigings is die basiese etiket dat die liggaam wat 'n leier uitnooi ook ander belanghebbende bestuursliggame daarvan in kennis stel, byvoorbeeld as 'n kommando 'n gebiedsdagbestuurslid nooi, moet hy die oordbestuur ook daarvan in kennis stel.

15.5 Die gedeelte oor *protokol* dui riglyne aan vir sulke optredes.

16. ANDER GELEENTHEDE WAARNA VOORTREKKERLEIERS UITGENOOI WORD

Voortrekkerleiers word dikwels op grond van hulle kundigheid of rol in die samelewing genooi om deel te neem aan gemeenskapsaktiwiteite of funksies en die volgende moontlikhede kan onderskei word:

16.1 Uitnodigings aan offisiere om tydens funksies op te tree

Hier gaan dit om die individuele lid se vermoë en die offisier besluit self of hy die uitnodiging aanvaar of nie.

16.2 Uitnodigings om op deurlopende, nie-politieke komitees te dien

Deelname aan sulke komitees soos kultuurkomitees in die eie omgewing behoort aangemoedig te word. Jeugleierverteenwoordiging kan ook plaasvind indien dit onder die direkte voogskap van 'n betrokke dagbestuurslid geskied.

16.3 Uitnodigings om op ad hoc-komitees met 'n spesifieke taakopdrag te dien

Verskillende owerheidsliggame rig uitnodigings om op ad hoc-komitees te dien waartydens beleidsvoorstelle gemaak word. Dit is belangrik om te dien sodat 'n bydrae uit Voortrekkerperspektief gemaak kan word.

16.4 Uitnodigings na aktiwiteite wat deur politieke partye gereël word

Die Voortrekkers neem hoegenaamd nie aan sodanige aksies deel nie. Dit staan individuele Voortrekkers vry om in hulle persoonlike hoedanigheid aan sodanige aksies deel te neem sonder om *Die Voortrekkers* by implikasie daarby te betrek.

16.5 Uitnodigings om deel te neem aan 'n funksie van 'n instansie waarop *Die Voortrekkers* nie verteenwoordig is nie

Voortrekkers kan deelneem mits die aard van die funksie nie in stryd is met Voortrekker-norme nie, byvoorbeeld eeufeesvieringe van 'n stad of dorp, 'n Krugerfees of Geloftefees. In so 'n geval mag politieke partye as deel van die betrokke gemeenskap ook aan die verrigtinge deelneem sonder beletsel vir *Die Voortrekkers* mits die geleentheid nie in 'n party-politieke aksie ontaard nie.

17. FINANSIËLE AANGELEENTHEDE

17.1 Fondsinsameling

17.1.1 Die hoofbestuur het insameling deur kompetisies waarby loting betrokke is vir die aanwysing van 'n wenner afgewys.

17.1.2 *Die Voortrekkers* moet daarteen waak om nie deur ander organisasies vir fondsinsamelings misbruik te word nie.

17.2 Donasies aan *Die Voortrekkers*

17.2.1 Kommando's, streke, oorde en gebiede mag net plaaslike instansies om skenkings nader.

17.2.2 Die hoofkantore van maatskappye wat landwyd funksioneer mag net deur die hoofbestuur om donasies genader te word. Geen versoeke behoort op plaaslike vlak aan sulke organisasies gedoen te word sonder die instemming van die hoofdagbestuur nie.

17.3 Skenkings deur *Die Voortrekkers*

Enige bestuursliggaam kan op eie beweging 'n skenking aan enige instansie maak ter bevordering van die doelstellings van *Die Voortrekkers*.

18. ROU

18.1 'n Mosie van rou word in dieselfde lig as eerbetoon aan vlae of eerbetoon tydens kranslegging gesien. Daar word nie 'n gebedshouding ingeneem nie. Eerbetoon geskied in volle voortrekkerdrag.

18.2 Roubetoon aan afgestorwe beskermhede, oud-lede of lede kan geskied deur die Voortrekkervlag by die eerste toepaslike geleentheid vanaf vlaghysing tot vlagstryking halfmas te voer en 'n kort huldeblyk te lewer deur die bevelvoerende offisier of 'n persoon deur hom daartoe aangewys.

19. KOMMANDOVERLOF

19.1 'n Gebiedsdagbestuur kan dienserkenning vir kommandoverlof op meriete oorweeg op voorwaarde dat die aansoek ontvang word voordat sodanige verlof 'n aanvang neem.

19.2 Kommandoverlof is nie in die geval van *penkoppe, drawwertjies en verkenners* moontlik nie, behalwe in die geval van langdurige siekte.

19.3 Verlof vir *ander lede* kan net oorweeg word nadat die lid minstens vyf jaar ononderbroke getroue diens gelewer het.

19.4 Die verloftydperk moet normaalweg nie een jaar oorskry nie.

19.5 Dienserkenning vind eers plaas nadat die lid een jaar getroue diens gelewer het na verstryking van die verloftydperk.

20. ONTNEMING VAN TOEKENNINGS

Geen toekenning wat aan 'n Voortrekker gedoen is kan hom op 'n later stadium ontnem word nie behalwe indien die toekenning nie op 'n *bona fide*-wyse verwerf is nie.

21. SALUUT

21.1 'n Voortrekker salueer slegs wanneer hy in voortrekkerdrag is.

21.2 Wanneer 'n Voortrekker salueer doen hy dit flink en op die voorgeskrewe manier.

21.3 Voortrekkers salueer slegs die vlae en tydens die aflegging van beloftes.

21.4 Voortrekkers gebruik nie die saluut as 'n vorm van groet nie.

22. DIE NASIONALE LIEDERE

22.1 Wanneer 'n nasionale lied van die R S A tydens 'n Voortrekkerbyeenkoms gesing of gespeel word, word soos volg opgetree:

- Die offisier met die hoogste rang wat teenwoordig is neem die saluut. 'n Offisier met 'n laer rang of 'n besoeker kan ook die saluut neem, maar met die toestemming van die offisier met die hoogste rang.
- Die saluutoffisier bly op saluut solank die betrokke lied gesing of gespeel word en hy sing nie saam nie.
- Die ander offisiere en lede van *Die Voortrekkers* bly op aandag. Indien daar gesing word, sing hulle saam.

22.2 Wanneer 'n nasionale lied oor die radio of televisie of as deel van 'n item tydens 'n konsert of funksie gespeel, gesing of voorgedra word, bly almal sit en word daar nie gesalueer nie.

22.3 Wanneer die nasionale lied van enige ander land as eerbewys gespeel word, staan Voortrekkers op aandag vir solank die betrokke lied gespeel word.

23. VLAGKODE

23.1 Inleiding

23.1.1 Die vlagkode is gebaseer op die *Voorskrifte vir die vertoon van die Nasionale vlag van die Republiek* gepubliseer deur die kantoor van die President asook op hoofbestuursbesluite in die verband.

23.1.2 Die formele gebruik van die nasionale- en die Voortrekkervlag vir *Die Voortrekkers* is in Reglemente, hoofstuk 27 (Paradewerk) uiteengesit.

23.1.3 Voortrekkerinstansies kan ook by geleentheid ander vlae addisioneel gebruik, byvoorbeeld historiese vlae uit die staatkundige geskiedenis van Suid-Afrika. In sulke gevalle geld:

- Die voorskrifte i.v.m. die voorrang van die nasionale vlag moet eerbiedig word.
- Die voorskrifte van die Reglemente moet gehandhaaf word.

23.2 Vlaggroottes

Die volgende vlaggroottes word voorgeskryf:

- Vir gebruik by die Uniegebou en by Tuynhuys: 540 cm x 360 cm
- Vir seremoniële gebruik en by die geboue waar Staatsdepartemente en Provinsiale wetgewers se hoofkantore is of lede van die kabinet en adjunkministers gehuisves word: 270 cm x 180 cm
- Vir gewone gebruik: 270 cm x 180 cm of 180 cm x 120 cm na gelang van die grootte van die gebou met die reëling dat *Die Voortrekkers* normaalweg die vlag van 180 cm x 120 cm binnenshuis en buitenshuis gebruik
- Vir gebruik in stormagtige weer; 90 cm x 60 cm

23.3 Voorrang van die nasionale vlag

23.3.1 Dit impliseer dat wanneer die nasionale vlag en ander vlae saam vertoon word, die nasionale vlag nie kleiner mag wees as 'n ander vlag nie. Sy paal mag nie korter of dunner wees as die paal van 'n ander vlag nie.

23.3.2 Wanneer die nasionale vlag en 'n ander vlag (byvoorbeeld die Voortrekkervlag) saam gehys word, moet die Nasionale vlag altyd ongeveer 'n halwe meter hoër wees as die Voortrekkervlag. Ook met die stryking moet die Nasionale vlag ongeveer 'n halwe meter (vlagbreedte) hoër as die Voortrekkervlag bly.

23.3.3 Enige ander vlag wat saam met die nasionale vlag gehys word, word eers ontplooi nadat die nasionale vlag volledig ontplooi is.

23.3.4 Die nasionale vlag hang links van die Voortrekkervlag wanneer 'n mens na die vlae kyk (vanuit die gehoor). Wanneer vlae voor 'n gebou wapper, moet die nasionale vlag links hang wanneer 'n mens na die gebou kyk of in die middel hang of aan die hoogste paal hang indien die lengtes verskil.

23.3.5 Wanneer vlae binnenshuis teen 'n muur gehang word moet die toeskouer die nasionale vlag aan die linkerkant en die Voortrekkervlag aan die regterkant sien. Die vlae mag nie teen mekaar hang nie en elkeen moet normaal vertoon word asof elkeen sy eie vlagpaal aan die linkerkant van die vlag het; m.a.w. die rooi bane van die vlae moet vir die toeskouer aan die bokante van die vlae wees.

23.3.6 Indien die vlae vertikaal teen 'n muur vertoon word, moet die broeking (die kante waar die tou is) aan die bokant van die vlae wees met die nasionale vlag links van die Voortrekkervlag. Die rooi baan van die nasionale vlag moet aan die linkerkant van die vlag wees vir die toeskouers. Net so hang die Voortrekkervlag regs van die toeskouer met die rooi baan aan die linkerkant van die vlag.

23.3.7 As alternatief kan die twee vlae aan een vlagpaal vertoon word met die nasionale vlag bokant die Voortrekkervlag.

23.3.8 Indien die vlae aan gekruiste stokke vertoon word, moet die nasionale vlag se stok voor die ander vlagstok wees.

23.3.9 Wanneer die nasionale vlag saam met die Voortrekkervlag in 'n optog gedra word moet die nasionale vlag voor aan die regterkant van die optog wees; d.w.s aan die linkerkant van die toeskouer. Wanneer 'n groot aantal vlae in 'n optog gedra word, moet die nasionale vlag in die middel van die vlae gedra word.

23.3.10 Die nasionale vlag mag aan 'n motor vertoon word mits dit aan 'n stok wapper wat in die middel voor of regs van die bestuurder geplaas is.

23.4 Halfmas voer van vlae

23.4.1 Wanneer die president 'n proklamasie uitvaardig dat die nasionale vlag halfmas vertoon word (gewoonlik na die afsterwe van 'n hoogwaardigheidsbeker), moet alle ander vlae wat tydens die duur van die rou tydperk vertoon word ook halfmas gevoer word. Indien 'n Voortrekkerparade gedurende die tyd gehou moet word, word die vlagkode gehandhaaf.

23.4.2 Enige ander vlag kan op inisiatief van die betrokke bestuur halfmas vertoon word. In die geval is dit nie nodig dat die nasionale vlag halfmas vertoon word nie.

23.4.3 Wanneer vlae halfmas hang as teken van rou, word die vlae eers tot bo gehys en ontplooi en daarna stadig tot die halfmasposisie laat sak. By die stryking word die vlae eers tot by die bopunt gehys en daarna gestryk.

23.5 Ander vlagbepalings

23.5.1 Die Nasionale vlag moet te alle tye gerespekteer en met eerbied behandel word.

23.5.2 'n Vlag mag nie aan die vloer of die grond raak nie.

23.5.3 Vlae word altyd na gebruik gedroog en netjies opgerol gebêre.

23.5.4 Wanneer vlae saans vertoon word, moet dit verlig word.

23.5.5 Die nasionale- of Voortrekkervlag mag as 'n bedekking vir 'n kis by 'n begrafnis gebruik word, maar moet afgehaal word net voordat die kis in die graf neergelaat word.

23.5.6 Vlae mag nooit as versierskleed of kleedjies gebruik word nie.

23.5.7 Die Nasionale of Voortrekkervlag mag nie by enige wedren of soortgelyke geleentheid gebruik word om dit te begin of te beëindig nie.

24. BELOFTES

24.1 Alle Voortrekkers dra voortrekkerdrag wanneer 'n belofte gelees of voorgedra word. Almal teenwoordig (ook die persone wat nie in voortrekkerdrag is nie), kom op aandag en bly op aandag tydens die aflegging van 'n belofte.

24.2 Een offisier, gewoonlik die offisier met die hoogste rang wat teenwoordig is, neem die saluut tydens die aflegging van die belofte. Wanneer iemand anders as die offisier met die hoogste rang die saluut neem, moet die toestemming van die persoon hoogste in rang vooraf verkry word.

25. BEGRAFNISSE

Daar moet gepaste reëlins vir eerbetoon tydens 'n begrafnis getref word.

26. GEDRAG WAT IN STRYD IS MET DIE GEDRAGSKODE

26.1 Enige gedrag van 'n Voortrekker of 'n ander volwassene wat by *Die Voortrekkers* betrokke is wat in stryd is met die grondwet, reglemente of gedragskode, is totaal onaanvaarbaar en daar sal sonder aansien van die persoon opgetree word teen enigeen wat hom daaraan skuldig maak in ooreenstemming met die betrokke reglement.

26.2 Elke leier of ander volwassene wat by *Die Voortrekkers* betrokke is, moet die volgende onderneming gee:

Ek aanvaar dat ek in die uitvoering van my Voortrekkerverpligtinge gestuit kan word, indien daar na die redelike oordeel van die betrokke bestuur ondersoek ingestel moet word na my optrede indien dit daarop sou dui dat dit in stryd is met die Grondwet, reglemente of Gedragskode van Die Voortrekkers.

26.3 Die bestuursliggaam wat so 'n stuiting uitvoer, moet die aangeleentheid binne 10 dae aan die betrokke gebiedsdagbestuur rapporteer wat dan die saak sal ondersoek en na bevind van sake verdere stappe neem of die stuiting ophef.